

adresované rodičům a jiným cílovým skupinám, závěry inspekčních zpráv a další nástroje (viz Hajdúková et al. 2012, MŠVVV SR 2013).

Externí hodnocení škol je založeno na dvou základních formách hodnocení. První forma hodnocení je spojena s centrálně organizovaným testováním žáků základních a středních škol, kdy cílem těchto testování je mimo jiné poskytnout školám zpětnou vazbu o vzdělávacích výsledcích jejich žáků na bázi srovnání s dalšími školami (MŠVVV SR 2013, Hajdúková et al. 2012). Druhá forma hodnocení vychází z práce slovenské školní inspekce, která představuje státní dohledový orgán v oblasti počátečního vzdělávání. Inspekční činnost slovenské školní inspekce probíhá zejména ve třech oblastech v podobě (viz ŠŠI 2013, Korduliaková a Lukačková 2009, Hajdúková et al. 2012, UNESCO 2012f):

- hodnocení pedagogického procesu, a to včetně kvality vzdělávání, souladu školního vzdělávacího programu se státním vzdělávacím programem či nastaveného systému sebehodnocení školy,
- hodnocení materiálně-technických podmínek škol,
- hodnocení kvality managementu ve vzdělávání.

Poznamenejme, že úkolem slovenské školní inspekce není realizace finančního auditu, který je odpovědností zřizovatele a že slovenská školní inspekce rovněž není ze zákona povinna poskytovat poradenství školám (viz Korduliaková a Lukačková 2009).

Slovenský systém rozlišuje několik základních forem inspekcí (viz Korduliaková a Lukačková 2009, Hajdúková et al. 2012, ŠŠI 2012):

- Úplná inspekce probíhá na každé škole jednou za pět let a představuje komplexní hodnocení všech relevantních oblastí inspekce na základě speciálně připravené metodiky. Ta zahrnuje mimo jiné přehled hodnotících kritérií či šablonu zprávy o postupném plnění cílů inspekce. O realizaci úplné inspekce je škola informována 4-6 týdnů předem s tím, že tento čas je využit na přípravu potřebných materiálů. Inspekce na místě probíhá 2-5 dní s využitím více méně tradičních metod práce – hospitace ve výuce, rozhovory s aktéry, dotazníky pro klíčové cílové skupiny či externí testy inspekce. Výstupem úplné inspekce je inspekční zpráva, jejíž podoba je diskutována zejména s ředitelem a zřizovatelem školy a jež je po schválení zveřejněna. Poznamenejme, že kvalita zájmových oblastí inspekce je hodnocena na pětibodové škále mezi stupni velmi dobrý a neuspokojivý. Inspekční tým má rovněž právo na základě zjištěných nedostatků uložit sankce různé intenzity, které se mohou pohybovat od doporučení přes finanční sankce až k rozhodnutí o propuštění ředitele či o uzavření školy. Poznamenejme, že následné inspekce se zaměřují na hodnocení sjednané nápravy.
- Tematické inspekce jsou, na rozdíl od úplné inspekce, orientovány na hodnocení konkrétního tématu speciálního zájmu (např. hodnocení základních gramotností). Tematická inspekce probíhá na úrovni výběrového souboru škol, přičemž výsledky jsou vztaženy v podobě národní zprávy na republikovou úroveň. O záměru tematické inspekce nejsou školy informovány předem. Všem participujícím školám jsou zaslány výsledky, které však nejsou motivem pro realizaci následné inspekce.

Poznamenejme, že kritika slovenské školní inspekce se týká byrokratičnosti a formálnosti aplikovaných postupů (viz Hajdúková et al. 2012), kdy prakticky žádná slovenská škola není řazena do kategorie neuspokojivých výsledků (viz Korduliaková a Lukačková 2009). Na tomto základě rovněž vznikají úvahy o posunu podoby práce slovenské školní inspekce.

Podoba hodnocení celého vzdělávacího systému Slovenska je složena ze čtyř základních prvků v podobě (viz Hajdúková et al. 2012, UNESCO 2012f):

- účasti Slovenska v mezinárodních šetřeních PISA, PIRLS, TIMSS či dalších,